

Driëntwintigste Jaargang no. 4 . juli - augustus. 1911

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

De Nijdamstra Stichting

Wanneer men ergens lid van is verwacht men dat er ook iets gedaan wordt.

Hoewel wij de grootste familie-gemeenschap in Nederland vormen, kunnen we toch niet bieden wat wij graag zouden willen.

Meer bieden is alleen mogelijk wanneer de financiële middelen groter en ruimer worden.

Daarvoor is slechts één oplossing:

Steeds meer familieleden binnen de Nijdamstra-rijen!

Er staan nog teveel familieleden aan de kant. Daarin moet verandering komen! En hierin kunt U verandering brengen door uw familie-leden aan te sporen lid te worden.

Niet blijvend de "Tyngge" aan uw familieleden doorgeven, maar hun lid maken van onze Stichting.

Ik kom dikwijls in gezinnen waar het familiewapen in de kamer hangt en men toch geen lid is.

Toch meen ik dat wij voor weinig geld veel bieden, want f 9,-- per jaar met inbegrip van de "Tyngge" en f 2,-- per jaar zonder "Tyngge" is niet veel in deze tijd.

Ten eerste leveren wij de Nijdamstra Tyngge.

Beseft U wel hoe moeilijk dit is? Hoeveel uren daaraan besteed moeten worden?

Ten tweede hebben we onze familiedagen, die door velen worden bezocht. Wij hebben toch wel dagen gehad waar 250 personen aanwezig waren.

Ten derde de familieboeken, waarvan 4 delen zijn verschenen en het 5e deel op stapel staat.

Wij allen kunnen een beetje trots zijn op onze stichting, maar dan moet er ook iets uitgaan van de leden zelf.

In het volle vertrouwen in U heb ik deze regels geschreven.

-0-0-

Familiegemeenschap

Wij streven ernaar alle familieleden weer in de Nijdamstra Stichting te verenigen, op grond van gemeenschappelijke afstamming en geschiedenis en elkander te helpen en van dienst te zijn.

Woont er in uw omgeving een Nijdam - Nieuwdam - Vleer of Wijnia die nog niet lid is, bezoekt hem, en maak hem lid van onze gemeenschap.

Donatie

Ik mag nu wel aannemen dat allen die de "Tynges" lezen het donatie-bedrag hebben overgemaakt aan onze penningmeester. Wat zegt U! Heeft U het nog vergeten? Stort het dan nog heden op giro nr. 82.67.24 t.n.v. penn. Nijdamstra Stichting te Groningen.

De donateurs (leden) krijgen deze keer ook de "Tynges" toegestuurd; hun donatie van f 2,-- per jaar moet ook binnen komen.

Mijn neven en nichten, maak het bedrag even over. U doet onze penningmeester er een groot plezier mee. Hartelijk dank voor uw medewerking.

Nu zou ik werkelijk iets vergeten.

U leest, donateur, nu ook ons familieblad door deze oproep tot betaling.

Misschien vindt U het blad wel zó interessant (dat is het ook) dat u zich hierop wilt abonneren.

Even een briefkaartje aan de voorzitter en het komt voor de bakker.

-0-0-

Vrijwillige bijdragen

Vrijwillige bijdragen kunnen worden gestort op postrekening nr. 826724 t.n.v. penningmeester Nijdamstra Stichting te Groningen.

Kom eens uit de hoek!

Alle bedragen, hoe gering ook, zijn hartelijk welkom en worden uitsluitend besteed aan de op- en uitbouw van onze Stichting.

-0-0-

Het familiewapen

Wie nog een exemplaar van het familiewapen wil hebben, raad ik aan dit zo spoedig mogelijk aan mij op te geven, daar ik bang ben dat het niet lang meer mogelijk is.

De prijs, gezien wat men ervoor krijgt, is gering, zodat dit geen bezwaar kan zijn.

Neef Wijnia schreef mij.

"Het is in één woord geweldig, wij zijn er zeer mee ingenomen".

De prijs is f 20,-- wat ik direkt aan de schilder moet betalen; daarbij komen nog de porti-kosten, die in ieder geval f 1,-- bedragen.

Bestellingen aan uw voorzitter door storting op zijn giro no. 822540 t.n.v. Th. Nijdam, Instituut "Speed" te Leeuwarden.

-0-0-

Ons geslacht

Hoewel er nog veel in de schemer der tijden verborgen is, weten we toch de plek waar ons geslacht ontstond.

Dankzij oude doop- en trouwboeken, hypotheekboeken, procama-tieboeken, weerboeken etc. weten wij het spoor te vinden van onze eigen voorouders.

Een spoor dat loopt uit het grijze verleden, de eeuwen door naar onze tijd, naar de Nijdam's, Nieuwdam's Vleer's en Wijnia's. God schiep dit geslacht. Hij bewaarde het voor ons. Want wij zijn de Nijdamstrazonen van onze voorvaderen.

Willem Willems de oude, eigenerfde boer op Nijdamstra omstreeks 1600. Wij leren hen kennen in het huwelijk en bij de doop van hun kinderen, bij hun bezitsoverdracht, bij hun geldleningen. Wij zien in deze voorouders de mens van die tijd, wij zien hun karakter, wij weten hoe zij leefden, wij weten zelfs welke meubilair er was in de kamers van de oude Nijdamstra-State.

Wij leren dan ons geslacht kennen uit 1600 uit 1650 uit 1750 uit 1850 en we beseffen dat de eeuwen overwonnen worden en talrijke doden weer als het ware voor ons beginnen te leven.

De band tussen verleden en heden wordt weer sterker.

De eigenerfde boer

Nu de vraag betreffende de herkomst van onze voorouders.

Hoe leefden onze voorouders?

Het gaat hier eigenlijk om de vraag: "hoe leefde onze boerenstand in vroegere tijden".

Wij moeten niet veronderstellen dat heel Friesland op een bepaald tijdstip bewoond is geworden en evenmin dat het vóór de komst van de "Friezen" onbewoond was.

Doch bij de komst zal de bewoning in elk geval van zeer weinig betekenis geweest zijn.

Wij kunnen aannemen dat toen de oude Friezen zich op de kwelders van Oostergo en Westergo vestigden, zij daar een landstreek aan-

troffen, waarvan de grond onbeheerd was. Op de meest gunstige en meest vruchtbare plaatsen hebben de leden van de Friese stam zich in familie-verband neergezet. De families werden groter, hadden meer ruimte nodig en daar volgt het ontstaan van nieuwe nederzettingen.

Buurschap

Steeds groter worden de nederzettingen en zo zien we het ontstaan van de "buurtschap". Deze buurtschappen, die we niet enkel in het Friese land, doch ook in het Saksische oosten van ons land aantreffen, waren de oudste en kleinste zelfstandigheden, waar volk en land uitopgebouwd werden.

Door de uitbreiding van de bevolking kwam later het moment dat het gehele land van Westergo en de vruchtbare gedeelten van Oostergo in cultuur kwamen en toen dit geschied was werd de ontginning verder doorgezet tot in de Wouden. Dit laatste in samenwerking met mensen van Saksische origine.

Nog later bij gebrek aan nieuwe grond, werd het Friese volk verplicht uit te zwermen tot buiten de grenzen van het eigenlijke stamland, naar Noord-Friesland, naar Groningen, Holland etc. En in de late middeleeuwen zien we een versterkte emigratie komen naar Holland, Brabant, later Zuid-Afrika, Amerika en Canada en dit duurt vandaag aan de dag nog voort.

Hemrik of merke

Om echter terug te keren tot de oude buurtschap, dan moeten wij beginnen deze instelling te zien als een genootschap van burenen, van eigenerfden.

Een buurtschap werd in Friesland ook wel hemrik of merke genoemd.

Deze hemrik bevatte:

- 1e de erven met de daarop staande huizen;
- 2e de bouw- en weilanden, die één aaneengesloten geheel vormden, doch persoonlijk bezit waren en feitelijk bij het erf en de hoeve behoorden;
- 3e de gemeenschappelijke grond, waaronder wildernis, bossen, veengronden, meren en wateren.

Tot de 10e eeuw was het gebruik van deze gemeenschappelijke grond algemeen. Na die tijd werd de grond verdeeld en begint

tevens het grootgrondbezit te ontstaan.
Maar ondanks dat de gronden verdeeld worden en daardoor alles privé eigendom werd, bleef de hemrik bestaan.

Grieteny

In deze hemrikgemeenschap waren de boeren als gezamenlijke eigenaren vertegenwoordigd en vormden gezamenlijk het Bestuur. Ook later, toen het terpwezen veranderde in waterschapswezen, bleef deze toestand gehandhaafd en in deze tijd zien we bij de waterschappen deze oude toestanden soms nog enigszins voortduren.

Uit deze hemrikken, deze buurtschappen, eigenlijk zelfstandige volksrepubliekjes, is de grietenij en daarmee de huidige gemeente ontstaan, hoewel wij ons wel in moeten denken, dat deze buurtschappen aanvankelijk niet de grootte van een grietenij hadden, doch een uitgestrektheid die vrijwel in de meeste gevallen overeenkomt met de kerkelijke grens van een dorp.

-0-0-

Het ridderhofspel

De "maskerades" zijn populair geweest in ons land, mede omdat het studenten maskerades waren.

Veel buitenlanders deden hieraan mee. Voor een Hollander was het feest zeer gewichtig en kostte bovendien veel geld.

De hoofdpersoon moest een klein fortuin neertellen, om aan al de eisen die men stelde, te voldoen.

Geen goedkope namaak werd gedragen; de echtheid van de uitrusting moest worden gedemonstreerd.

Dit betrof alles wat gedragen werd, zowel costuums, harnassen, wapenen, sporen etc. moesten naar oude patronen gesneden, gesmeed en bewerkt zijn.

Zo is het bekend dat een hoge heer naar de smaak en kunstvaardigheid van zijn tijd een bewaarde harnas van een Oostenrijks hertog ten behoeve van de maskerade tot in de kleinste bijzonderheden heeft laten namaken.

Doch niet alleen costuums en wapenen, maar ook proclamatiën, bekendmakingen, uitnodigingen voor het studentenfeest, in echte stijl vervaardigd, waarin een heer van een of ander land met vele fraaie titels, door zijn herauten, aan de trouwe burgers liet bekend maken.

De fictie werd zeer streng volgehouden en alleen hoge waardig-

heidsbekleders en rangen mochten aan deze "denkbeeldige" wereld meedoen.

De verbeelding werd met alles opgewekt.

Het ridderspel!

De prachtig gebouwde paarden in hun fraaie schabrokken, met blazoenen, zag men voortrennen over het veld.

De gewapende ruiters in hun uitrusting.

De strijd kon beginnen en nam steeds in omvang toe.

Daar viel een ruiter dreunend op de grond. Het werd een gevecht, soms met het zwaard en te voet. Hoewel te paard begonnen werd de strijd in alle hevigheid voortgezet, tot één de overwinning had behaald.

Het ridderspel!

Als de zon scheen op pluimen en wapenrustingen dan was het een toneel vol leven en beweging.

Hoe fraai waren de klederdrachten, hoe juist gekozen, hoe fraai waren de groepen gevormd, hoe konden de ogen te kost gaan aan deze schitterende verschijningen, dikwijls door velen onbegrepen, omdat het betrof een feest uit het verleden. De hoge heren met klinkende titels en schitterende kostuums op hun fraai getooide paarden hielden de gemoederen in spanning.

Klaroenen schetterden, wimpels waaiden, pluimen zwierden, oude ruiteroefeningen werden nagebootst, prijzen en kransen werden uitgereikt.

Dan komt aan dit prachtige schouwspel een einde.

Een heraut in oud Hollandse klederdracht deelt aan de ridders mede dat het spel geëindigd is.

-0-0-

Familieberichten:

Hier volgen enige familieberichten zoals ik deze uit verschillende kranten heb uitgeknipt of die mij per kaart werden toegezonden.

-0-0-

Getrouwd:

H.J. Hoving
en
Fokje Nijdam

Glimmen, 9 juli 1971.

Ab Nijdam

2e Luitenant der Artillerie

en

Hanneke Bols

Stedebouwkundig tekenares

geven hierbij kennis van hun voorgenomen huwelijk op zaterdag
10 juli 1971.

Coriovallumstraat 55, Heerlen
Old-Hickorieplein 11, Kerkrade

De voltrekking zal om 11.00 uur plaats vinden in het Stadhuis
te Kerkrade.

De inzegening volgt om 12.00 uur in de Ned. Herv.Kerk Tempsplein
te Heerlen.

Receptie van 16.30 tot 18.00 uur: Old Gickoryplein 11, Kerkrade.

Tijdelijk adres: Coriovallumstraat 55, Heerlen.

-0-0-

Jan Hoekstra

en

Anna Wijnia

Het stemt ons tot blijdschap met onze ouders U te kunnen meede-
len dat wij D.V. op 30 juni a.s. in het huwelijk zullen treden.
Burgerlijk wordt dit voltrokken in het stadhuis te Franeker,
's middags om 2.30 uur.

Kerkelijk zal het worden bevestigd om 3.30 uur in de Geref. Kerk
te Achlum.

Cornjum, Martenawei 67

Achlum, Monnikenweg 28

juni 1971.

-0-0-

Met dank aan God mochten wij een dochtertje ontvangen.

Geertje Antje

D. Nijdam

J. Nijdam-Drijfhout

Hendrik Jan

Joure, 24 juni 1971

Brugstraat 30.

Op woensdag 7 juli a.s. hopen onze lieve ouders

A. Nijdam

en

C. Nijdam-Urbach

hun 50-jarig huwelijk te herdenken.

Hun dankbaar kind.
behuwd- en kleinkinderen.

Paterswolde
Lofdweg 150

Receptie 's avonds van 5 tot 8 uur in Café Centraal,
Paterswolde.

-0-0-

Onze lieve ouders J. Wijnja en
J. Wijnja - Klein

hopen D.V. 20 aug. 1971 hun 40 jarige echtvereniging te
vieren.

Hun dankbare kinderen
en kleinkinderen.

Oostzaan, aug. 1971.

-0-0-

Groot is onze dankbaarheid aan God de Schepper, die ons een
dochtertje heeft toevertrouwd Amerius

A. Wijnja-Lont
Wijnja

Bolsward, 2 aug. 1971.
Dodo Feitemalaan 10.

-0-0-

Mede namens onze kinderen zeggen wij u allen hartelijk dank
voor de grote belangstelling die wij bij ons 50-jarig huwelijks-
feest mochten ontvangen.

F. Rienstra
Sj. Rienstra-Nijdam.

Sneek, juni 1971.
't Skûlplak.

Zeer getroffen door de vele blijken van deelneming, die wij mochten ontvangen tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn innig geliefde man en onze lieve zorgzame vader en opa

Jan Nijdam

betuigen wij onze oprechte dank.

Groningen, juli 1971

Boumanstraat 3,

J. Nijdam-Wijndels

Kinderen en

kleinkinderen.

-0-0-

Langs deze weg zeggen wij allen hartelijk dank voor de felicitaties en cadeaus ter gelegenheid van ons huwelijk.

E. Nijdam

E.S. Nijdam-Burgler.

Oude Rodehaan 12.

-0-0-

Heden overleed zeer plotseling onze lieve vader en grootvader

Jan Bangma

in de ouderdom van bijna 67 jaar.

Akkrum, 30 juni 1971.

Kleasterwei.

Heerenveen: Maria Bangma

Haarlem: Tjerkje v.d. Velde-Bangma . . .

Lucas van der Velde

Marja en Gonny

Heerenveen: Jelle Bijker.

Zaterdag 3 juli zijn mijn vrouw en ik naar Joure gegaan om "de laatste eer" te bewijzen aan neef Jan Bangma.

Zes jaar geleden stonden wij op hetzelfde kerkhof om de groeve van nicht Bangma-Nijdam.

Onze innige deelneming aan de kinderen Maria en Tjerkje.

-0-0-

In vol vertrouwen op Gods genadeverbond is na een moedig gedragen ziekbed van ons heengegaan onze lieve vader en opa

Dirk Wijnia

sedert 20 dec. 1969 wedn. van Zwaantje Tjerkstra in de ouderdom van 66 jaar.

"Hij is verlost. God heeft hem welgedaan"

Dieren : J.G. Wijnia
K.R. Wijnia-Hoogeveen
Buitenpost : Y. Feenstra - Wijnia
P. Feenstra
Wijchen : P.D. Wijnia
F. Wijnia - van Vliet
Leeuwarden : G. Wijnia
Koudum : Th. de Vries
Woudsend : D.J. Osinga
T. Osinga-Wijnia
Den Haag : W. Nijdam
T. Nijdam-Wijnia
Woudsend : S. Nauta
Y. Nauta - Wijnia

kinderen, neven en nichten.

Arnhem, 22 juli 1971.
Schuttersbergplein 21.

-0-0-

Nog geheel onverwacht nam God tot zich zijn moegestreden kind, mijn lieve man, onze lieve vader en grootvader

Wiepke Tol

op de leeftijd van 51 jaar.
Psalm 89 : 1 (oude berijming).

H. Tol-Wijnia
Dirkje en Dirk
Marjan, Gerrit
Ypie en Roelof
Geiske, Annie, Willie,
Jan Willem

Witmarsum, 25 juli 1971.
Van Aylvaweg 12.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Sneek

Geboren Antje dochter van
D. Nijdam en
J. Drijfhout

Juni 1971. -----

Gemeente Het Bildt.

Geboren Cornelis Klaas, zoon van
E. Boonstra en
L. Nijdam.

Gemeente Hennaraderadeel

Overleden te Leeuwarden:

G. Fleer
73 jaar
echtg. v. Veldsma. -----

Gemeente Leeuwarden

Overleden Marcel
2 dagen oude

zoon van D.T. Nijdam en
F. Hellinga

Schiermonnikoog -----

Geslaagden

voor het mulo-examen te Sneek:

A. Wijnia te Bolsward.

voor het diploma OVB:

(oriëntering verzorgende beroepen:

H. Wijnia te Pollega.

voor de avondvervolgcursus BOT

J. Nijdam te Leeuwarden.

voor het Mulo-examen

T. Wijnja te Makkum.

voor het diploma brood- en banketbakker

G. Wijnja te Heerenveen.

-0-0-

Ds. L.M. Wijnia uit Driebergen, emeritus predikant van de Geref. Kerken in Nederland is na een ziekte van ongeveer een maand op ruim negenenzeventigjarige leeftijd in het ziekenhuis te Zeist overleden.

Hij was predikant in Waterlingen, Murmerwoude, Koljorn en Zevenhoven.

Hij heeft na zijn emeritering nog enige tijd in een bejaardencentrum in Sneek gewoond en heeft toen in de omgeving van Sneek in tal van Kerken gepreekt.

juli 1971.

Gistermiddag 26 juli 1971 werd op het stadhuis van Bolsward de 3000ste bezoeker ingeboekt op de tentoonstelling van houtgravures.

Burgemeester J.M.A. Mulder overhandigde na een korte speech aan mej. S. Wijnia uit Bolsward symbolisch een geschenk. Het betrof het binnenkort uit te geven fotoboek van Bolsward.

-0-0-

Grafschriften vóór 1930 nog aanwezig in de Ned.
Hervormde Kerk te Grouw

An 1632 de 23 september sturf de Eerbare
Nyes Minnerts d. huysfrou van
Willem Willems olt omtrent 73 jare
hier begra.

Anno 1672 den 5 januarius is in den
Heere gerust den Eersamen Idsert Willems
Nidam out 21 jaer ende leit alhier
begraven.

Vakantie

Houdt u ook van het land, van het wijde land, een meer
en verderop de bossen?

Waar men de zon kan zien opgaan en ondergaan.

Waar een leeuwerik de hemel zingend inklimt. Waar meeuwen
aan de wind hangen of het spoor van de ploeger volgen.

Waar duizend bloemen bloeien.

Waar ranke boten het water klieven, "daar is mijn vader-
land"!

Van de velen, die tijdens hun vakantie een tentoonstelling
of museum gingen bezoeken en een blik mochten werpen in
het leven en bedrijf onzer voorvaders, die zal het gaan
als mij, dwalende en terugdenkend aan Oud-Hollands

"Holland met z'n poorte, zijn stille Graft
met vroolijke gevels, zijn gebochelde sluis,

zijn Princestrate en Marckt met een statig Stadhuis en wat al niet meer.

Alles wat hun verbeeldingskracht hun voortovert, zullen zij vergelijken met wat de werkelijkheid hen doet zien.

Er is geen plek op een tentoonstelling waar een vakantie-ganger zich sneller thuis voelt, dan juist hier.

Even daarna betreden we een Fries woonvertrek, met tegels aan de wand en verzierd met massief eikenhouten tafels en kasten met oud Delfts er op.

De stoelen waarschijnlijk aangekocht uit een Fries dorpskerk vertonen veel overeenkomst met oude keukenstoelen.

Op de schouw staat een wens:

Langh leef de vriendschap.

In een andere kamer, die in Gotische stijl is uitgerust inwendig versierd met oud Delfts en een schilderij uit de 17e eeuw: "Joseph door zijn broeders verkocht!" en een copie van Rembrandt: "Nachtwacht door Hendrik Klyn."

Zo zou ik nog een tijdje kunnen doorgaan en u iets vertellen over een eikenhouten-wand-betimmering, over een raam van gebrand glasm een grote koperen lichtkroon en ook niet te vergeten de verzameling oud porcelein.

Maar genoeg, het is vakantie!

Nu weer de natuur in!

BESTUUR NIJDAMSTRA - STICHTING

Voorzitter : T. Nijdam, Coornhertstraat 12,
Leeuwarden, tel. 05100-22167

Penningmeester : C. v.d. Schoot Azn., Torenflat 179
van Lenneplaan, Groningen.
Tel. 050 - 52536

LEDEN:

H. Nijdam - Smit Boerhavelaan 113, Groningen
Tel. 050 - 53701

W.P. Nijdam, Nijlânsdyk 32, Leeuwarden.
Tel. 05100 - 21579

K. Nijdam, Gaestwei 24, Oudemirdum.
Tel. 05147 - 405

=====
POSTREKENING : 82.67.24 t.n.v. penningmeester
NIJDAMSTRA-STICHTING, Groningen.

FAMILIEBLAD : "De Nijdamstra Tyngje", lid/abonnees
betalen f 4,25 per half jaar.
Donateurs (leden) f 1,-- per half jaar.

REDACTIE : T. Nijdam, Coornhertstraat 12
Leeuwarden.

ADMINISTRATIE : K. Nijdam, Gaestwei 24,
Oudemirdum. Tel. 05147-405.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN:
Gaestwei 24, Oudemirdum (Gem. Gaaster-
land).

(Zo mogelijk opgave van nieuw adres)